

Finansdepartementet
Sverige

Till Europeiska kommissionen
Generalsekretariatet

Underrättelse om nationella åtgärder för att uppfylla Sveriges förpliktelser i Europeiska unionen

Rättsakt som har genomförts:

Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU; nu fråga om artikel 24.12.

Sverige har i enlighet med artikel 93 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och direktiv 2011/61/EU (förkortat MiFID II) den 3 juli 2017 till kommissionen överlämnat lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

Sverige har därtill i enlighet med artikel 24.12 i MiFID II infört ytterligare krav för värdepappersföretag. Kraven begränsar inte eller på annat sätt påverkar värdepappersföretagens rättigheter enligt artiklarna 34 och 35 i direktivet.

Det ytterligare kravet i svensk lagstiftning avser det urval av finansiella instrument som ett värdepappersinstitut (ett värdepappersföretag eller ett kreditinstitut som utför investeringstjänster) får tillhandahålla sin kund när det har informerat kunden om att investeringsrådgivningen tillhandahålls på oberoende grund (jfr artikel 24.7 a i MiFID II). Urvalet får i den situationen inte omfatta finansiella instrument som utgetts, utfärdats eller tillhandahållits av institutet, företag som institutet har nära förbindelse med eller andra

företag till vilka institutet har ett sådant rättsligt eller ekonomiskt förhållande att det kan riskera att försämra förutsättningarna för institutet att lämna oberoende investeringsråd. Den aktuella bestämmelsen återges nedan.

Urvalet av finansiella instrument vid investeringsrådgivning på oberoende grund

9 kap. 20 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden i lydelsen enligt SFS 2017:679

Ett värdepappersinstitut som har informerat kunden om att institutet tillhandahåller investeringsrådgivning på oberoende grund ska i den verksamheten bedöma ett tillräckligt stort och diversifierat urval av finansiella instrument som är tillgängliga på marknaden för att säkerställa att kundens investeringsmål på lämpligt sätt kan tillgodoses. Urvalet får inte omfatta finansiella instrument utgivna, utfärdade eller tillhandahållna av institutet, företag som institutet har nära förbindelser med eller andra företag till vilka institutet har ett sådant rättsligt eller ekonomiskt förhållande att det kan riskera att försämra förutsättningarna för institutet att lämna oberoende investeringsråd.

Nedan redovisas de skäl som ligger bakom de ytterligare kraven.

Marknaden för sparande i Sverige skiljer sig från den i många andra medlemsstater. En stor del av hushållens finansiella tillgångar finns i sparformer där rådgivning är vanligt, t.ex. sparande i aktier, obligationer, andelar i värdepappersfonder eller alternativa investeringsfonder eller andra finansiella instrument. Eftersom behovet av finansiell rådgivning därmed är stort i Sverige är det särskilt viktigt att genom tydliga regler ge kunderna en möjlighet att göra välinformerade och medvetna val och därmed minska risken för intressekonflikter.

Sverige anser att incitament för ett värdepappersinstitut att rekommendera egna finansiella instrument riskerar att finnas i alla situationer där någon som ger råd om sparandelösningar också erbjuder egna produkter. Att ett värdepappersinstitut under sådana förhållanden får ange att det tillhandahåller investeringsrådgivning på oberoende grund riskerar därför att bidra till att kunden får uppfattningen att institutet självt inte har något intresse när det gäller de finansiella instrument som det rekommenderar. En begränsning av möjligheten att tillhandahålla investeringsrådgivning på oberoende grund

genom ett förbud mot att inom ramen för sådan rådgivning lämna råd om finansiella instrument utgivna, utfärdade eller tillhandahållna av institutet, företag som institutet har nära förbindelser med eller andra företag till vilka institutet har ett sådant rättsligt eller ekonomiskt förhållande att det kan riskera att försämra förutsättningarna för institutet att lämna oberoende investeringsråd, skulle därför minska risken för intressekonflikter. På så sätt skulle förutsättningarna förbättras för en finansiell rådgivning som utgår enbart från kundernas intresse.

En mer restriktiv definition av investeringsrådgivning på oberoende grund skulle också innebära att konkurrensen på marknaden för finansiell rådgivning främjas genom en möjlighet för fristående finansiella rådgivare att få en mer framträdande roll som någon som utgår enbart från kundens intresse och som hjälper honom eller henne att hitta de finansiella instrument som bäst tillgodoser hans eller hennes önskemål och behov. Det skulle kunna bidra till framväxten av en marknad för verkligt oberoende investeringsrådgivning.

Sverige anser inte att ett längre gående krav i svensk rätt än det som gäller enligt MiFID II skulle försvåra gränsöverskridande verksamhet i någon väsentlig mån. För investeringsrådgivning som utländska företag utför från sitt hemland till en kund i Sverige t.ex. via telefon, e-post eller internet skulle eventuella ytterligare krav i svensk rätt inte gälla. Kunden i Sverige skulle visserligen kunna uppfatta att tjänsten investeringsrådgivning på oberoende grund utförs i enlighet med svensk rätt och inte inse att företaget kan lämna råd även om egna produkter. Sverige anser dock att risken för att olika nationella regler om investeringsrådgivning på oberoende grund skulle skapa oklarhet för kunder om vad som gäller vid gränsöverskridande investeringsrådgivning får betraktas som liten. Ett sådant mer långtgående krav bör inte heller medföra någon svårighet för ett utländskt företag som utför investeringstjänster från filial i Sverige och tillhandahåller investeringsrådgivning på oberoende grund i den verksamheten.

Sverige anser inte heller att ett sådant längre gående krav i svensk rätt skulle försvåra tillämpningen av de regler om investeringsrådgivning som finns i rättsakter som har antagits av kommissionen. Det som gäller enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/565 av den 25 april 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappers-

företag, och definitioner för tillämpning av det direktivet när ett värdepappersinstitut tillhandahåller investeringsrådgivning på oberoende grund, gäller även om sådan rådgivning enligt svensk rätt inte skulle få omfatta institutets egna finansiella instrument. Det som anges i den delegerade förordningen innebär endast ett förtydligande av det som gäller enligt MiFID II. Att direktivet genomförs i svensk rätt på så sätt att möjligheten att införa ytterligare krav utnyttjas, innebär endast att det som anges i den delegerade förordningen till MiFID II (se t.ex. artikel 53.1 första stycket c) när det gäller sådant som inte är tillåtet enligt svensk rätt inte kommer att vara relevant.

Sverige anser med hänsyn till det anförda att det är motiverat att införa ytterligare krav på värdepappersinstitut när de tillhandahåller investeringsrådgivning på oberoende grund än de som följer av MiFID II (artikel 24.7 a). Ett sådant förslag får anses vara objektivt motiverat och proportionerligt på det sätt som anges i MiFID II (artikel 24.12) för att hantera den specifika risk som finns med intressekonflikter vid finansiell rådgivning där egna eller närståendes finansiella instrument ingår, särskilt med hänsyn till den speciella svenska sparandemarknaden. Vid bedömningen om förslaget är proportionerligt beaktar Sverige särskilt att värdepappersinstitutens behov av att kunna hävda att investeringsrådgivning tillhandahålls på oberoende grund inte kan anses väga tyngre än kundens intresse av att förstå rådgivningens karaktär och därmed ha en möjlighet att göra ett välinformerat och medvetet val när det gäller vilken form av rådgivning kunden vill ha. Den nytta för kunderna som kraven tillgodoser står således väl i proportion till den eventuella skada som åtgärden kan orsaka för de berörda företagen.

Henrik Lennefeldt
Tf. rättschef

Vid eventuella frågor, vänd er till:
Rebecca Appelgren
Kansliråd
+46-8-4053013

Kopia till
Statsrådsberedningen/EU-kansliet